

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 3. 7. 2024

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: 0143/SO/2024

Programová služba: RTVS 24

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo autorizácie vysielania: AT/24

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. **začína správne konanie** voči vysielateľovi Rozhlas a televízia Slovenska vo veci možného porušenia **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe RTVS 24 dňa 24. 4. 2024 o cca 13:30 hod. odvysielal program *Aktuálne :24*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 123 zákona č. 264/2022 Z. z. oznámi účastníkovi konania začiatok správneho konania a zabezpečí nevyhnutné podklady a dôkazy pre rozhodnutie vo veci.

T: 17. 7. 2024

Z: ReO

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o začatí správneho konania.

T: 15. 7. 2024

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 3. 7. 2024

Podnet na preverenie č. 0143/SO/2024 zaevidovaný dňa 25. 4. 2024
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Aktuálne :24
Deň a čas vysielania: 24. 4. 2024 cca 13:30 hod.

Programová služba: RTVS 24
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo autorizácie: AT/24

Dátum: 26. 6. 2024

OBSAH PODNETU:

„Verejnoprávna televízia odvysielala rozhovor moderátora a zástupcu neziskovej organizácie. Predmetom rozhovoru bola správa tejto organizácie o ľudských právach v SR. V predmetnom rozhovore odznali v zásade len negatívne informácie smerom k SR, nadobudol som dojem, že je najvyšší čas sa zo Slovenska vystahovať, lebo s dodržiavaním ľudských práv na Slovensku je to jedna veľká bieda. Ako je možné, že nejaký samozvaný odborník na ľudské práva, môže bez oponentúry, či už zástupcov SR alebo kvalifikovaným redaktorom verejnoprávnej televízie rozprávať do verejného priestoru svoje jednostranné videnie úrovne ľudských práv v SR? To, čo bolo?

Informácie odvysielané v programe neboli ničím vyvážené, neodznala tam žiadna oponentúra k prezentovaným informáciám neziskovej organizácie. O všestranných a pluralitných informáciách, ktoré očakávame od verejnoprávnej TV nemôže byť ani reči.

Žiadam Vás preto o preverenie, či nedošlo k porušeniu zákona č. 264/2022 Zákon o mediálnych službách, §25, písmeno a) a b). resp. zákona 523/2010 Z.z. Zákon o rozhlase a televízii Slovenska, konkrétne § 3 bod 3, písmeno b) a písmeno d).“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):

§ 16 Obsahová služba a sloboda príjmu

(1) Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.

§ 25 Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný (...)

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Monitorovaním záznamu vysielania televíznej programovej služby RTVS 24 bolo zistené, že dňa 24. 4. 2024 cca o 13:34 hod. bol v programe *Aktuálne* :24 odvysielaný rozhovor s Kamilou Gunišovou, výskumníčkou Amnesty International Slovensko, ktorý sa zaoberal Výročnou správou medzinárodnej ľudskoprávnej organizácie Amnesty International za rok 2023, v ktorej upozorňuje na diskrimináciu Rómov na Slovensku a prípady policajnej brutality voči nim. Kritizuje taktiež aj slovenskú legislatívu, že nepovoľuje interrupčnú tabletku a tiež to, že na Slovensku nie sú uzákonené zväzky osôb rovnakého pohlavia a že transrodoví ľudia nemajú prístup k rodovo afirmatívnej starostlivosti. Taktiež táto správa hovorí o tom, že Európska komisia v decembri podala žalobu na Európsky súdny dvor voči Slovensku, ako vôbec prvému štátu Európskej únie, pre porušenie smernice o rasovej rovnosti.

K § 25 zákona č. 264/2022 Z. z.

Z hľadiska obsahu a typu programu - spravodajská relácia -, berúc do úvahy výhradu podávateľa voči jej neobjektívnosti sme namietaný obsah analyzovali podľa **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.:**

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný (...)

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahŕňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

Táto povinnosť vysielateľa sa vzťahuje na každý jeden spravodajský program alebo program aktuálnej publicistiky osobitne, objektivnosť a nestrannosť musí byť teda zabezpečená v rámci jedného programu. Rada v rámci svojej kompetencie posudzovať zabezpečovanie objektivnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky posudzuje každý jeden takýto program osobitne a jednotlivo, a z celkového obsahu relácie v zmysle vyššie uvedených kritérií objektivity.

Výhrada podávateľa podnetu smerovala voči objektivite a nestrannosti informácií, ktoré prezentovala hostka a moderátorka, cit.: *„Informácie odvysielané v programe neboli ničím vyvážené, neodznala tam žiadna oponentúra k prezentovaným informáciám neziskovej organizácie. O všestranných a pluralitných informáciách, ktoré očakávame od verejnoprávnej TV nemôže byť ani reči.“*

Rozhovor začala moderátorka privítaním hostky, ktorej položila prvú otázku o žalobe Európskej komisie na Európsky súdny dvor pre porušovanie smernice o rasovej rovnosti. Hostka na otázku reagovala odpoveďou, že sa jedná o bezprecedentný krok. Európska komisia sa podľa nej domnieva to, čo tvrdí Amnesty International už dlhšie a to, že sú rómske deti dlhodobo a systematicky oddeľované od svojich rovesníkov vo vzdelávacom procese. Moderátorka konštatovala, že nejde teda len o rok 2023, ale že je to dlhodobý problém. Ďalej poznamenala, že na úrovni národných súdov bolo vynesených niekoľko rozsudkov, ktoré potvrdzujú zodpovednosť štátnych inštitúcií za diskrimináciu rómskych detí v slovenskom vzdelávacom systéme. Svoje konštatovanie doplnila otázkou, ktorú položila hostke, či Slovensko tieto rozsudky naplňa. Hostka jej potvrdila, že tieto rozsudky nie sú naplňané a že sú vo vzdelávacom systéme na Slovensku ignorované. Taktiež povedala, že Amnesty International vidí snahu o prehlbovanie tejto segregácie na školách. Myslí si, že za túto situáciu je zodpovedné Ministerstvo školstva a že ku žiadnej desegregácii na školách nedošlo. Moderátorka nadviazala na tému a spýtala sa hostky, aké odporúčania v tejto súvislosti dáva Európska komisia. Hostka odpovedala, že Európska komisia odporúča maximalizovať úsilie na predchádzanie segregácii a aby sa rovnako začalo desegregovať. Ďalej povedala, že v slovenskom školstve sú neprimerane zastúpené rómske deti v špeciálnom vzdelávacom prúde a že je treba prehodnotiť celý systém diagnostiky detí.

Moderátorka nadviazala na tému pripomenutím policajného zásahu voči rómskym deťom v Moldave nad Bodvou a tento zásah ohodnotila moderátorka ako brutálny. Povedala, že zodpovedné inštitúcie neprijali žiadne systémové opatrenia na vykonanie rozsudku Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva. Moderátorka položila hostke otázku, ako hodnotí práve toto neprimerané použitie sily. Hostka to okomentovala tým, že ide o dlhodobý systémový problém, ktorý sa nedostatočne rieši. Nebola podľa jej slov vyvodená žiadna zodpovednosť a že nedochádza aj na základe iných rozsudkov k istote, že vyšetrovania sú vedené dôsledne. Povedala, že pri zásahu v Moldave nad Bodvou nebol zohľadnený a ani skúmaný rasový motív konania polície. Konštatovala tiež, že celé takéto konanie má znaky systémovosti. Povedala, že podľa nej potrebujeme inštitúciu, ktorá by bola nezávislá na Policajnom zbore a na Ministerstve vnútra a že len tak budeme schopní nezávisle preskúmať pochybenia príslušníkov polície.

Moderátorka premostila debatu na problematiku rómskeho bývania a spýtala sa hostky na hodnotenie Amnesty International na túto otázku. Hostka odpovedala, že je verejným tajomstvom, že Rómovia žijú v nevyhovujúcich podmienkach v segregovaných lokalitách a že Slovensko dlhodobo ignoruje adekvátne bývanie ako právo. Ďalej poznamenala, že sa táto problematika dotýka najviac Rómov a Rómov a že neriešenie tejto situácie má za následok rezidenčnú segregáciu.

Moderátorka sa posunula v debate k téme Istanbulskeho dohovoru o predchádzaní násilia na ženách a domácomu násiliu. Poznamenala, že slovenský parlament neprijal zmenu zákonnej definície znásilnenia, ktorá by bola založená na súhlase. Konštatovala, že definičným prvkom znásilnenia v trestnom zákone tak naďalej ostáva použitie násilia. Moderátorka položila hostke otázku, aké hodnotenie si vyslúžila táto definícia. Hostka odpovedala, že Slovensko sa dlhodobo bráni posunúť práva žien, alebo aj obetí nejakého násilia na ľudskoprávnu úroveň a že súčasná definícia násilia je

nevyhovujúca a že je potrebné prijať definíciu, ktorá by zahŕňala súhlasovú časť. Taktiež povedala, že odmietnutie ratifikovať Istanbulský dohovor zo strany Slovenska je závažným problémom a že si myslí, že keby bol tento dohovor u nás prijatý, znamenalo by to výrazný posun k lepšiemu, čo sa týka práv žien a taktiež by to bola účinná prevencia proti násiliu a znásilneniam.

Moderátorka sa posunula v debata ďalej k téme interrupcií a spýtala sa hostky, ako hodnotí Amnesty International reprodukčné práva na Slovensku a taktiež na problematiku nútených sterilizácií. Hostka povedala, že toto je ďalšia oblasť, v ktorej zlyhávame a že sa ako krajina odmietame posunúť aspoň ku minimálnym ľudskoprávnym štandardom. Komentovala to tak, že sme v rámci dodržiavania ľudských práv v Európskej únii na chvoste. Podľa Amnesty International sa snažíme v rámci tejto témy obmedzovať prístup k starostlivosti aj preventívnej starostlivosti, či sa jedná o edukáciu, alebo primeranú vzťahovú a sexuálnu výchovu, ktorá by sa podľa nej mala stať štandardom na školách. Podľa Gunišovej by sme mali prijať minimálne také opatrenia, ktoré by umožňovali prístup k potratovej tabletke. V rámci nútenej sterilizácie Rómskych žien povedala, že už niekoľko dekád zlyhávame v kompenzácií týchto žien, ktorých práva boli hrubo porušené.

Moderátorka sa posunula v téme ku právam LGBTI+ ľudí, nakoľko aj toto je jedna z vecí, ktorú Amnesty International kritizovalo vo svojej správe. Spýtala sa aj na transrodových ľudí a úroveň zdravotnej starostlivosti pre nich. Hostka Gunišová povedala, že sa jedná o odbornú debatu, ktorá sa ale na základe politizácie dostáva do roviny, v ktorej sa nemala ocitnúť a že v dôsledku tejto politizácie trpia ľudia a ich ľudské práva nie sú napíňané a že proces tranzície je pre nich potom bolestný a komplikovaný a nenapíňa štandardy, ktoré by mal napíňať. Moderátorka poznamenala, že Slovensko nemá ani legislatívu, ktorá by upravovala vzťahy párov rovnakého pohlavia a spýtala sa, ako to hodnotí Amnesty International. Hostka Gunišová to okomentovala tak, že na Slovensku neexistuje žiadna zákonná norma, ktorá by chránila partnerské, vzťahové, alebo rodičovské práva queer ľudí a že vízia, že by sa niečo u nás v dohľadnej dobe zmenilo nie je optimistická.

Moderátorka sa ďalej spýtala hostky na vyšetovanie vraždy dvoch LGBTI+ ľudí pred barom Tepláreň z roku 2022 a celkovo na práva ľudí na ochranu pred násilím a diskrimináciou. Hostka na to odpovedala, cit.: *„Tak tuto to rovnako nevyzerá ružovo. V podstate bolo nám aj odporúčané, aby sme vypracovali akčné plány práve na ochranu LGBTI ľudí pred násilím a diskrimináciou. Nič také sa momentálne nedeje. V podstate, čo vidíme je, že téma LGBTI ľudí sa stále stáva ako keby predmetom takej tej politickej ideologizácie, možno aj zneužívania ako takého.“*

Moderátorka vzápätí ukončila debatu, poďakovala sa hostke Gunišovej a poznamenala, že tieto témy sú výzvy, ktorým čelíme ako spoločnosť a že všetci môžeme spraviť niečo pre to, aby sa to zlepšilo. Hostka Gunišová sa poďakovala za pozvanie.

Vo veci korektnosti informácií, ktoré zazneli v danom rozhovore v zmysle dodržiavania kritérií objektivity, nestrannosti, názorovej vyváženosti a plurality názorov sa domnievame, že pozvaná hostka v predmetnom programe zastupovala iba jednu názorovú stranu, alebo myšlienkový prúd, čím vysielateľ vytvoril prvotný predpoklad k tomu, aby relácia bola názorovo nevyvážená.

Kontext predmetného rozhovoru medzi moderátorkou a hostkou sa javil ako jednostranný. Chýbala názorová oponentúra, alebo nestrannosť k danej téme a ani samotná moderátorka túto požiadavku na objektivitu nedokázala suplovať. Rozhovor sa týkal výročnej správy medzinárodnej ľudskoprávnej organizácie Amnesty International za rok 2023 na Slovensku, ktorá upozorňuje na diskrimináciu Rómov na Slovensku a prípady policajnej brutality voči nim. Kritizuje aj slovenskú legislatívu, že nepovoľuje interrupčnú tabletku a tiež to, že na Slovensku nie sú uzákonené vzťahy osôb rovnakého pohlavia a transrodoví ľudia nemajú prístup k rodovo afirmatívnej starostlivosti. Myslíme si, že tieto témy sú v rámci spoločnosti citlivo vnímané a zaslúžili by si širšiu diskusiu. Treba povedať, že Rada pre mediálne služby nehodnotí pravdivosť informácií, ktoré odznievajú v príspevkoch, ale hodnotí názorovú objektivitu prezentovanú vo vysielaní programových služieb. V rámci vyššie spomenutých tém si myslíme, že sú spoločensky citlivé, až polarizujúce a preto by mali v reláciách podobného typu zaznievať aj názory iných odborníkov, alebo iných názorových smerov, ktoré by vyvažovali jednostranne vyvedené názory. Pokiaľ mal vysielateľ záujem urobiť rozhovor iba s jednou hostkou, ktorá prezentovala výročnú správu organizácie, ktorú zastupovala, mala názorovú oponentúru zabezpečiť moderátorka programom kladením napríklad doplňujúcich otázok alebo poukazovaním

na argumenty iných názorových prúdov. V diskusiách s jedným hosťom sú kladené prísnejšie požiadavky na výkon moderátora. V predmetnom prípade však moderátorka túto oponentúru nezabezpečila, práve naopak sa vyjadrovala súhlasne s hostkou, a to aj samotnou formuláciou otázok.

Sme toho názoru, že príspevok mohol byť v rozpore s § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet sa týkal aj možného porušenia zákona o RTVS. Rada však nie je orgánom dohliadajúcim na dodržiavanie zákona č. 532/2010 Z. z., dané kompetencie má Rada RTVS.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností sa domnievame, že vysielateľ programovej služby RTVS 24 odvysielaním programu *Aktuálne :24* zo dňa 24. 4. 2024 **mohol porušiť ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.**

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 0143/SO/2024)

Monitorované vysielanie: Aktuálne :24
Deň vysielania: 24. 4. 2024
Čas vysielania: o cca 13:30 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu:

13:29:50 – Počasie
13:30:19 – Grafická znelka programu Aktuálne :24
13:30:27 – Prehľad spravodajských tém:
- *Zákon o strategických investíciách*
- *Amnesty hodnotí LP na Slovensku*
- *Blíži sa ofenzíva do Rafahu*
13:30:49 – Spravodajské témy:
- *Strategické investície zmenili, fond odložili*
- *Ofenzíva do Rafahu sa blíži*
- *V Moskve zadržali námestníka ministra obrany*
13:34:52 – Začiatok reportáže o správe Amnesty International

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Medzinárodná ľudskoprávna organizácia Amnesty International vo svojej výročnej správe za rok 2023 upozorňuje na diskrimináciu Rómov na Slovensku a prípady policajnej brutality voči nim. Kritizuje aj slovenskú legislatívu, že nepovoľuje interrupčnú tabletku a tiež to, že na Slovensku nie sú uzákonené zväzky osôb rovnakého pohlavia a transrodoví ľudia nemajú prístup k rodovo afirmatívnej starostlivosti. O spomínanej výročnej správe sa teraz porozprávam s výskumníčkou Amnesty International Slovensko Kamilou Gunišovou. Dobrý deň, vitajte.“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Dobrý deň, ďakujem za pozvanie.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Tak Európska komisia v decembri podala žalobu na Európsky súdny dvor voči Slovensku, ako vôbec prvému štátu Európskej únie, pre porušenie smernice o rasovej rovnosti. Tak ako hodnotí v tejto výročnej správe Amnesty International segregáciu rómskych detí na Slovensku, ktorá bola v podstate hlavným dôvodom žaloby.“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Áno. Takže je dôležité povedať, že sa jedná o bezprecedentný krok a v podstate Európska komisia sa domnieva, to čo my už dlhodobo tvrdíme je, že rómske deti sú dlhodobo a systematicky, neprimerane, nadmerne jednak umiestňované práve v špeciálnom vzdelávacom prúde a rovnako sú systematicky a dlhodobo, tu je dôležité povedať, že je to dlhodobo oddeľované vlastne od svojho rovesníctva v bežnom vzdelávacom prúde. Takže toto sú tie hlavné výtky, na ktoré Amnesty dlhodobo upozorňuje a Európska komisia nám vyčíta.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Čiže nejde len o rok 2023. Toto je dlhodobý problém, ktorý stále trvá na Slovensku. Na úrovni národných súdov bolo vynesených niekoľko prelomových rozsudkov, ktoré potvrdzujú zodpovednosť štátnych inštitúcií za diskrimináciu rómskych detí v slovenskom školstve. Tak naplnia Slovensko tieto rozsudky podľa tejto správy?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Z pohľadu aj teda keď sa pozrieme na to, že Európska komisia sa rozhodla žalovať Slovensko pre porušenie smernice, ale aj z monitorovania situácie v regióne, tak vidíme, že tieto rozsudky nie sú napĺňané. Jedná sa vlastne o to,

že sú naopak ignorované na školách. Na ktorých alebo lokalitách, v ktorých vlastne súd rozhodol, že tam dochádza k segregácii, za ktorú je zodpovedné v podstate aj Ministerstvo školstva k žiadnej desegregácii nedošlo. Naopak, vidíme snahy, ktoré ako keby túto segregáciu ešte prehĺbia do budúcnosti. Či už sa jedná vlastne o prvé prelomové rozhodnutie ešte z roku 2012, ktoré má za následok vznik novej segregovanej školy. Alebo vlastne o nedávne rozhodnutie Najvyššieho súdu o Starej Ľubovni, ktoré v podstate má momentálne ako keby snahy zväčšiť kapacity školy, ktorá bola súdom označená za segregáciu.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Aké odporúčania v tejto súvislosti dáva Európska komisia?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Európska komisia v podstate hovorí o tom, že by Slovensko a zodpovedné inštitúcie mali maximalizovať toto úsilie, aby sa jednak predchádzalo segregácii, ale aby sa rovnako začala desegregovať. Takže to je tak ten hlavný motív toho celého, ale zároveň tým, že naozaj v našom školstve sú neprimerane zastúpené rómske deti práve v tom špeciálnom vzdelávacom prúde. A tu je potrebné prehodnotiť celý systém diagnostiky a v podstate dôvody, prečo sa tá diagnostika takto nadmerne robí práve pri rómskych deťoch a potom sa zaraďujú do toho špeciálneho vzdelávacieho prúdu.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Desať rokov po brutálnom policajnom zásahu v Moldave nad Bodvou neprijali zodpovedné inštitúcie žiadne systémové opatrenia na vykonanie rozsudku Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva. Ako hodnotí Amnesty International práve toto neprimerané použitie policajnej sily?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Tak, ono v podstate je dôležité povedať, že sa jedná o rovnako dlhodobý a systémový problém, ktorý sa na úrovni Slovenska nedostatočne rieši, alebo vôbec nerieši. Nie je tu vyvodená žiadna zodpovednosť, nedochádza, aj na základe viacerých rozsudkov práve Európskeho súdu pre ľudské práva je upozorňované, že vyšetrowanie nie je dôsledné. Takisto vlastne nie je zohľadňovaný ani skúmaný rasový motív konania polície. Takže toto sú všetko výtky, ktoré nie sú ojedinelé a teda majú znak systémovosti. A napriek tomu a k tomu už vlastne tiež Amnesty, aj iné inštitúcie dlhodobo vyzývame, že spôsob, akým sú tieto porušenia vykonávané, musí byť dôsledne a nezávisle preskúmaný. To znamená, že potrebujeme inštitúciu, ktorá bude nezávislá na policajnom zbore, ministerstve vnútra. Len tak bude schopná nezávisle preskúmať pochybenie príslušníkov a príslušníkov polície.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Ostaňme ešte v tej rómskej problematike. Aké hodnotenie získalo právo na bývanie?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Tak je takým verejným tajomstvom v podstate, že mnohí Rómovia a Rómky práve žijú v nevyhovujúcich podmienkach v segregovaných lokalitách, kde chýbajú vlastne základné podmienky na dôstojný život. Slovensko v podstate ako keby veľmi dlhodobo ignoruje adekvátne bývanie ako právo. Stále je to vnímané viac ako komodita, niečo, čo je trhové. A ešte viac sa to dotýka práve Rómov a Rómok. Kde, v podstate to neriešenie tej situácie má za následok práve tú rezidenčnú segregáciu, ktorá častokrát slúži ako výhovorka práve pre ministerstvo školstva a regióny, že tie školy vznikajú prirodzene a môže sa segregovať aj na školách. Takže to má ďalekosiahle dôsledky. Neriešenie tejto situácie v bývaní, ktorá je naozaj katastrofálna v mnohých lokalitách a aj podľa atlasu rómskych komunít je zrejme, že ľudí, ktorí žijú v nevyhovujúcich podmienkach, pribúda.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Posuňme sa ďalej. Ďalšou časťou, ktorej sa venuje táto výročná správa je aj to, že Slovensko neratifikovalo Istanbulský dohovor, čiže dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu. Takisto parlament neprijal zmenu zákonnej definície znásilnenia, ktorá by bola založená na súhlase. Definičným prvkom znásilnenia v trestnom zákone tak naďalej ostáva použitie násilia. Aké hodnotenie si vyslúžila táto definícia?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „V podstate Slovensko, alebo vládna parlamentná reprezentácia sa dlhodobo bránia posunutiu práv žien alebo aj prežívších nejakého násillia na súčasnú ľudskoprávnu úroveň. Alebo teda tie ľudskoprávne štandardy. Súčasná definícia znásillenia napríklad je absolútne nevyhovujúca a mala by byť prijatá taká, ktorá v podstate v sebe zahŕňa aj tú súhlasovú časť. Ale je dôležité povedať, že ratifikácia Istanbulskeho dohovoru, a teda naše odmietnutie ratifikovať ju je závažným problémom, ktorý v prípade, že by bol prekonaný, by znamenal výrazný posun v dodržiavaní práv žien, čo sa týka aj prevencie, ale aj ochrany v prípade, že dôjde k nejakému násilliu alebo znásilleniu.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Pozrieme sa na interrupcie. Tu boli aj nejaké poslanecké snahy obmedziť prístup k interrupciám. Ako Amnesty hodnotí reprodukčné práva na Slovensku? A môžeme sa teda pozrieť konkrétne na právo na interrupciu a právo na nútené sterilizácie.“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Tak toto je ďalšia oblasť, v ktorej v podstate dlhodobo zlyhávame. Opäť odmietame ako keby posunúť sa na tie aspoň minimálne ľudskoprávne štandardy. To znamená, že tie snahy namiesto posúvania sa troška vpred sú spiatocnícke. V podstate v tej Európe sme ako keby naozaj na chvoste, čo sa týka dodržiavania reprodukčných práv. Snažíme sa nielen, ako kebyže obmedziť prístup k tejto starostlivosti, ale aj snažíme sa niekoľkokrát zabrániť aj nejakej tej preventívnej starostlivosti. Či už sa jedná o edukáciu, teda nejakú primeranú vzťahovú a sexuálnu výchovu. Je nevyhnutné, aby sme minimálne prijali také opatrenia, ktoré by zabezpečili prístup napríklad k potratovej tabletke, aby sa nejaká sexuálna a vzťahová výchova stala štandardom na školách. A toto je všetko, kde vlastne zlyhávame a vzdalujeme sa. A nehovoriac o tom, že práve už vyše niekoľkých dekád zlyhávame práve v naplňaní aj nejakého zadostučinenia sa voči násillne sterilizovaným rómskym ženám, kde nie sme schopní prijať žiadne uznesenie, ktoré by kompenzovalo v podstate toto hrubé porušenie ľudských práv.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Pozrime sa aj na práva LGBTI+ ľudí, pretože aj to Amnesty kritizuje. A tu by som sa chcela ale najprv opýtať na transrodových ľudí a na to, že aká je úroveň zdravotnej starostlivosti pre nich na Slovensku. Ohľadom toho bola v ostatnom období pomerne veľká debata.“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Áno, to je vlastne ďalší, ako keby taký závažný problém, že jedná sa o výrazne odbornú debatu, ktorá sa vlastne na základe jej politizácie dostáva do roviny, v ktorej sa vôbec nemala ocitnúť. A v dôsledku toho mnohí ľudia trpia nielen vlastne tým, že ich ľudské práva nie sú naplňané, ale aj ten proces samotnej tranzície je pre nich potom bolestný, komplikovaný a vlastne nespĺňa tie štandardy, ktoré by mal naplňovať.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Slovensko stále nemá takú legislatívu, ktorá by upravovala zväzky párov rovnakého pohlavia. Hodnotí Amnesty International v tejto súvislosti aspoň niečo, čo by aspoň čiastočne chránilo práva queer ľudí, queer párov?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Ak sa máme na to pozrieť komplexne, tak neexistuje vlastne žiadna zákonná norma, ktorá by chránila práve či už partnerské alebo vzťahové práva queer ľudí, alebo ich rodičovské práva. A v podstate tá vízia toho, že sa niečo také naplní tento rok, alebo budúci, je žiaľ, nie úplne pozitívna.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Ako to vyzerá s vyšetrovaním vraždy dvoch LGBTI+ ľudí pred barom Tepláreň v októbri 2022 a celkovo, čo sa týka práva na ochranu pred násillím a diskrimináciou?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Tak tuto to rovnako nevyzerá ružovo. V podstate bolo nám aj odporúčané, aby sme vypracovali akčné plány práve na ochranu LGBTI ľudí pred násillím a diskrimináciou. Nič také sa momentálne nedeje. V podstate, čo vidíme je, že téma

LGBTI ľudí sa stále stáva ako keby predmetom takej tej politickej ideologizácie, možno aj zneužívania ako takého.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „*Tak ďakujeme, že ste nám o tom prišli porozprávať. Sú to v podstate výzvy, ktorým čelíme všetci. Všetci môžeme spraviť niečo, aby sa to zlepšilo. Ďakujeme, že ste prišli. Našou hostkou bola Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International.“*

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „*Ďakujem za pozvanie.“*

13:48:04 – Grafický predel – znelka programu Aktuálne :24

13:48:06 – Pokračovanie spravodajských tém:

- *Teroristické útoky Islamských radikálov*

- *Voyager-1 zdraví pozemšťanov*

- *Londýnom cválali splašené kone*

- *ukončenie spravodajského programu*

13:54:44 – Počasie

13:56:02 – Grafický predel – znelka programu Aktuálne :24

13:56:05 – Upútavky programov

13:58:49 – Grafický predel – znelka programu Aktuálne :24

13:58:53 – Upútavky programov

13:59:03 – Grafický predel – znelka programu Aktuálne :24

13:59:08 – Bez komentára

13:59:59 – Ukončenie záznamu